

Grundlag er et saadant, at man kan forhandle derpaa og gaae med, saa beder jeg det ærede Thing, at det ikke vil stille det saa utilbørlig usikkert, at Thinget — jeg haaber nemlig, at et Udvalg vil blive nedsat — vil sende begge Lovforslag i samme Udvalg. Thi hvorledes vil dette Udvalg, naar Thinget sender over i eet Udvalg to Lovforslag, der hvile paa to aldeles forskjellige Grundlag og med et Fleertal for hvert, kunne vide, hvad der virkelig i Grunden er Thingets Mening? Jeg skal derfor bede de ærede Medlemmer, som ville have, at vi skulle forhandle videre paa det Grundlag, som ligger til Grund for det andet Lovforslag, indstændigt om at stemme imod Overgangen til 2den Behandling af mit Lovforslag; thi saa er Sagen klar; vi vide da ganske sikkert det Grundlag; som Folkethinget for Diebliffet har Tro til, at der kan komme Noget ud af. Stemme de ærede Medlemmer imod mit Forslag, saa stemmer jeg for, at vi fremme det andet; thi jeg har altid vedkjendt mig dets Indhold, og vil derfor ikke være med til, da det nu engang er indbragt, at nægte dets videre Fremme. Men hvad jeg vil slutte med at sige er: Stem i saa Fald ikke for mit Forslag; thi da ville vi komme i en stor Forlegenhed, idet, hvis begge Forslag skulde behandles af eet Udvalg, det da ikke vil kunne undgaaes, at der kommer til at foreligge Indstillinger til Høire og til Venstre, hvilket vilde forvirre Sagen.

Indenrigsministeren: Jeg har troet det rigtigt strax efter Forslagsstillerens at begjære Ordet for at udtale mig paa Regjeringens Vegne og i Regjeringens Navn om det her foreliggende Lovforslag. Det skal anerkjendes, at dette Lovforslag i flere Henseender er heldigere end tidligere her i Rigsdagen indbragte Lovforslag af lignende Indhold, og at det ogsaa vidner om en Bestræbelse efter at faae løst en Opgave, der i saa mange Aar og saa ofte har været Gjenstand for Forhandling saavel paa Rigsdagen som udenfor samme;

men jeg troer, at det er rigtigt allerede strax ved Forhandlingens Begyndelse at udtale, at Regjeringen ikke vil see sig istand til at gaae ind paa den Ordning, som foreligger her i dette Lovforslag. Ja, jeg vil ikke engang kunne gaae ind paa en Forhandling med denne Ordning som Grundlag, og det af to Grunde, først fordi Lovforslagets Henstigt kun er at bewirke det nu tilbageværende Fæstegodssets Overgang til Selveiendom til de nuværende Brugeres Efterladte, og dernæst fordi Lovforslaget indeholder en bestemt Anekendelse af Fæsternes Medveiendomsret (S. A. Hansen: Neil), som Regjeringen aldrig kan indrømme. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at henvise til Bestemmelserne i §§ 6, 7 og 8, og jeg troer ikke, at disse ere blevne ophævede ved de Bestemmelser, som den ærede Forslagsstiller har indført i §§ 1 og 2. Vil man kun det nuværende Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, hovedsagelig for de nuværende Brugere eller deres Efterladte, da kan det aldrig forsvares, ligeoverfor Grundlovens § 82, at bringe et saa yderliggaaende Middel i Anvendelse som det at tvinge Eieren til at sælge sin Eiendom ved offentlig Auktion. En saa dybt indgribende Tvangsforanstaltning vil efter Regjeringens Skjøn staae i den bestemteste Modstrid mod det Princip, som denne Grundlovsparagraph hævder, og Almeenvellet kræver ikke, at man skal staae ind paa den tvungne Eiendoms-Afstaafes Vej, naar der er rimelig Udset til, ja i høi Grad Sandsynlighed for, at det Maal, man tilsigter, vil kunne naaes inden lang Tids Forløb gennem Forholdenes jevne rolige Udvikling ad den naturlige Vej ved frivillige Overeenskomster; ved private Overeenskomster. I Modsetning til hvad den ærede Forslagsstiller har anført, troer jeg, at Udviklingen under endog temmelig stærkt fremadgaaende Bevægelse gaaer i den Retning; dette er — troer jeg — umisfjendeligt, og jeg skal tillade mig at supplere de statistiske Oplysninger, det ærede Medlem har meddeelt, med nogle yderligere Oplysninger.